

Οδηγίες επιβίωσης για επαγγελματίες στον κόσμο του θεάματος

...και «μη σκοντάφτετε στα έπιπλα!»

ΔΥΟ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΠΡΟΣ ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΟΥΣ ΣΚΗΝΟΘΕΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΒΓΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΤΟΥΝ ΣΕ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΣΥΝΗΘΙΣΑΜΕ ΝΑ ΛΕΜΕ, ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

Στο ραδιόφωνο των παιδικών μου χρόνων υπήρχε μια καθημερινή εκπομπή με τίτλο *Οδηγία προς ναυτιλλομένους*. Αυτή η εκπομπή μαζί με τις *Αναζητήσεις μέσω του Ελληνικού Ερευνητικού Σταυρού* υπήρξαν τα αγαπημένα μου προγράμματα. Η πρώτη εντόπιζε ή προέβλεπε όλα τα πιθανά καιρικά φαινόμενα σε όλες τις θάλασσες του πλανήτη. Η δεύτερη μιλούσε για ανθρώπους που είχαν εξαφανιστεί μέσα στα δεινά της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας και τους αναζητούσαν οι συγγενείς τους. Οι

Γράφει ο **Λευτέρης Ζανόπουλος**

συναρπαστικές ιστορίες που προέκυπταν εντός μου, από τις τηλεγραφικές οδηγίες ή πληροφορίες που άκουγα, μεταμόρφωναν αυτές τις εκπομπές στις πιο ποιητικές στιγμές της εποχής του ραδιοφώνου.

Ένας συνδυασμός, θα τολμούσα να πω, και των δύο αυτών εκπομπών είναι και τα βιβλία τα οποία παρουσιάζουμε σήμερα.

Η Τζούνιθ Γουέστον στο *Σκηνοθετώντας τον Ηθοποιό*, απευθύνεται κυρίως στους σκηνοθέτες και δευτερευόντως σε ηθοποιούς. Το βιβλίο, περισσότερο ανα-

λυτικό και λεπτομερές από το βιβλίο του Κόμι, που ακολουθεί παρακάτω, επιχειρεί να καλύψει όλα τα πιθανά μικρά ή μεγάλα ερωτήματα που μπορεί να προκύψουν από τη συνεργασία ηθοποιού - σκηνοθέτη, κατά την άσκηση της υποκριτικής τέχνης. Σε κάθε ενότητα του βιβλίου προτάσσεται η ρήση ενός επώνυμου από τον κόσμο του κινηματογράφου: «Να σκάβεις βαθιά μέσα σ' αυτό που συμβαίνει στις ζωές των ανθρώπων και να βρίσκεις την ευαίσθητη ισορροπία μεταξύ τού να ζεις και να είσαι νεκρός» (Τζων Κασσαβέτης) ή «Μάθετε τις ατάκες σας και μη σκοντάφτετε στα έπιπλα» (με χιούμορ, από τον Σπένσερ Τρέισι).

Ο Τζερεμιά Κόμι στο *Η τέχνη της υποκριτικής στον κινηματογράφο*, βιβλίο περισσότερο εκλαϊκευμένο από το προηγούμενο, με άφθονα παραδείγματα και πρωτότυπες ασκήσεις, απευθύνεται κυρίως σε σπουδαστές δραματικών σχολών και λιγότερο σε σκηνοθέτες. Και εδώ, ανάμεσα σε χρήσιμες οδηγίες, διασταυρώνονται απόψεις γνωστών ηθοποιών και σκηνοθετών όπως: «Το πιο συναρπαστικό προτέρημα του ηθοποιού είναι η ικανότητά του να είναι απροσδόκητος» (Τζακ Νίκολσον) και ακόμα: «Οι άνθρωποι δεν εκφράζουν πάντα τις σκέψεις τους, συχνά όμως τα μάτια τους αποκαλύπτουν τι πραγματικά σκέφτονται» (Άλφρεντ Χίτσκοκ).

Και οι δύο συγγραφείς, επαγγελματίες ηθοποιοί και έμπειροι δάσκαλοι της υποκριτικής, διδάσκουν νέους ηθοποιούς και σκηνοθέτες σε ανεξάρτητα στούντιο που διευθύνουν στο Χόλιγουντ. Και τα δύο βιβλία, στα οποία συσσωρεύεται ως από-

«Οι άνθρωποι δεν εκφράζουν πάντα τις σκέψεις τους, συχνά όμως τα μάτια τους αποκαλύπτουν τι πραγματικά σκέφτονται», έλεγε ο Άλφρεντ Χίτσκοκ. Τέτοιες απόψεις που απευθύνονται κυρίως σε σπουδαστές δραματικών σχολών διαβάζει κανείς στην «Τέχνη της υποκριτικής στον κινηματογράφο»

Judith Weston
ΣΚΗΝΟΘΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΗΘΟΠΟΙΟ

ΜΤΦ ΝΙΚΟΣ ΑΕΡΟΣ, ΕΠΙΜ. ΕΥΑ ΣΤΕΦΑΝΗ, ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗ, 2007, ΣΕΛ. 356, ΤΙΜΗ: 22,50 ΕΥΡΩ

Jeremiah Comey
Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

ΜΤΦ ΜΑΡΙΤΙΝΑ ΠΑΣΣΑΡΗ, ΕΚΔ. ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ, 2006, ΣΕΛ. 342, ΤΙΜΗ: 15,60 ΕΥΡΩ

σταγμα γνώσεων η πολύχρονη διδακτική τους εμπειρία και πρακτική, προέρχονται από τη χώρα όπου είναι εξαιρετικά ανεπτυγμένη η δραματική τέχνη, εκεί δηλαδή που η υποκριτική δεν είναι σχήμα λόγου και στερεότυπο, όπως συχνά συμβαίνει σε εμάς, αλλά καθημερινή πράξη, πολυεπίπεδη άσκηση και βίωμα ζωής. Και τα δύο βιβλία, με εξαιρετικές μεταφράσεις στα ελληνικά, δεν αποτελούν μόνον εγχειρίδια με τεχνικής φύσεως οδηγίες, αλλά εισηγούνται έναν τρόπο ζωής μέσα από την άσκηση της δραματικής τέχνης.

Για όλους

Τα βιβλία αυτά ενδιαφέρουν όμως και τους μη επαγγελματίες. Αν δεχτούμε ως έγκυρα τα λόγια του φιλοσόφου και συγγραφέα Βί-

τολτ Γκομπρόβιτς, από το *Ημερολόγιο 1957-1960*, όπου: «Είμαστε καταδικασμένοι να παίζουμε με μια μάσκα. Ο άνθρωπος είναι ένας αιώνιος ηθοποιός, αλλά είναι ένας φυσικός ηθοποιός, γιατί το τέχνασμα του είναι εγγενές. Το να είσαι άνθρωπος σημαίνει να είσαι ηθοποιός!», τότε το δύο αυτά βιβλία, με βάση πάντα την ιδιοσυγκρασία, την παιδεία, τις καταβολές και το ήθος του καθενός μας, επαγγελματία ή ερασιτέχνη, βοηθούν να γνωρίσουμε καλύτερα τον εαυτό μας, να γνωρίσουμε τον άλλον δίπλα μας καθώς και τον κόσμο που μας περιβάλλει και εν τέλει, γιατί όχι, να σκηνοθετήσουμε αποτελεσματικά τον εαυτό μας, σε όλες τις εκδηλώσεις της καθημερινής μας ζωής.
Ο Λευτέρης Ζανόπουλος είναι σκηνοθέτης και ποιητής